



4. Geleid door de Geest – de vernieuwing van ons leven

[middagdienst Kerkelijk Centrum Ermelo 12/12/2021]

Galaten 5:13-16 | Romeinen 8:1-32

Heel veel christenen denken bij vernieuwing aan dingen als: meer aandacht besteden aan het geloof, meer tijd nemen om te bidden, Jezus beter volgen, meer naar je medemens omzien. En ze willen er ook wel voor gaan, maar in de praktijk valt het vies tegen. Maar niet getreurd: je begint opnieuw (en je mag gelukkig opnieuw beginnen), maar opnieuw loopt het op een teleurstelling uit. En zo gaat het maar door... Om moedeloos van te worden.

Maakbaarheid

Dit is voor veel gelovigen het gangbare plaatje. Maar dat is niet hoe de bijbel over vernieuwing spreekt. Dat sluit juist aan bij hoe er in onze samenleving over vernieuwing gedacht wordt: zelfverbetering. Alle nadruk ligt daarbij op zelfontplooiing: jij moet een beter mens worden. En dus ga je werken aan jezelf, aan je persoonlijkheid, aan je conditie, aan je strakke lichaam. Het wordt een project van jezelf. Je kunt daarvoor de hulp van een coach inroepen - ook iets kenmerkends van onze tijd.

Dit alles gaat uit van de gedachte dat het leven maakbaar is. Maar vroeg of laat kom je tot de ontdekking dat het leven niet maakbaar is; ook het geloofsleven niet. Het valt eerlijk gezegd vies tegen met die vernieuwing. Achter Jezus aangaan en worden als Hem? Mooi, maar ook moeilijk! Om niet te zeggen: onmogelijk.

Vernieuwing

En toch. Het is niet alleen moeilijk, maar ook mogelijk. Maar dan moeten we wel uitgaan van het Bijbelse spreken over vernieuwing. En dan is vernieuwing niet ons werk, maar Gods werk. Niet een ideaal dat wij nastreven, maar een geschenk dat je mag ontvangen in verbondenheid met Christus. Zoals de schepping helemaal Gods werk was, zo geldt dat ook voor de herschepping. Zoals onze geboorte ons overkomen is, zo is ook onze wedergeboorte een geschenk van onze hemelse Vader. Geboren uit water en Geest, zegt Jezus (Joh.3,5). Wat opvalt

aan Paulus' schrijven over christelijke groei is dat het in alles gericht is op Jezus als degene in wie de christelijke identiteit van de apostel groeit.

Het nieuwe leven is helemaal het werk van de Heilige Geest (Rom.8; Gal.5). De Geest realiseert de overwinning van Christus in ons. De Geest is degene die ons in Christus opneemt. We kunnen het christelijke leven dus niet beschouwen als iets dat 'ik' doe, in zekere zin bijgestaan door de Geest. Het is iets dat Christus-in-mij doet, door zijn Geest.

Wetticisme

De Geest realiseert en vervult de identiteit van Christus in ons. Het is de goedheid van Christus die de onze wordt. Dit ligt achter Paulus' afwijzing van wetticisme. Wetticisme houdt een terugkeer in naar de leegte van het leven dat niet gevuld was met de goedheid van Jezus zelf.

De manier waarop we over christelijke moraal denken is in de praktijk vaak niet echt Christusgericht, maar ik-gericht. We kunnen praten over 'christelijk zijn' of over 'vertrouwen op de Geest', maar we beschouwen dit nog steeds als iets dat wij doen. Wanneer we, met de hulp van de Heilige Geest, gehoorzaam zijn, zijn we gewoon een betere versie van onszelf. Het christelijk geloof wordt dan moraal, waarbij je van alles moet.

Overgave

Nu Christus het volmaakte beeld van God is, is het Gods verlangen om ons te herstellen naar zijn beeld. Het is Gods bedoeling dat we de karaktertrekken van Jezus (meer) gaan krijgen. Daarvoor woont en werkt Hij met zijn Geest in ons. De Geest brengt die relatie met Christus tot stand. Om die reden spreekt de Bijbel vaak over 'de Geest van Christus'. Het werk van de Geest is erop gericht dat wij 'in Christus' zullen zijn.

De Geest werkt het nieuwe leven in ons uit. Daarom klinkt regelmatig de oproep: Laat je leiden door de Geest. Dan zal God jou, sterfelijk mens, levend maken door zijn Geest (vgl. Rom.8,11). Van

ZOALS JEZUS



onze kant vraagt het om openheid, overgave; je aan Hem toevertrouwen. Het is de weg tussen passivisme en het zelf willen doen in: het is verwachtingsvol zien op God, je telkens weer richten op Hem. Je leven elke dag laten in zijn hand leggen, en je laten vernieuwen. Als je je dagelijks openstelt voor God, tijd met Hem besteedt, dan zal Hij je van tijd tot tijd uitnodigen om uit je comfortzone te stappen en te doen wat Jezus deed. Tijd vrij te maken voor die eenzame buurvrouw, geld weg te geven in plaats van die nieuwe broek te kopen... en als je op die uitnodiging ingaat zul je zelf ook de zegen ervaren van je laten leiden door de Geest. Een groot misverstand is dat God alles van je wil en dat je van Hem van alles moet. De God van de gelijkenis van de verloren zoon, laat zijn kinderen vrij. Hij kent ze en doorgrondt ze volledig, Hij nodigt jou uit om met Hem te leven en – in de gelijkenis – kijkt daar letterlijk elke dag naar uit.

Strijd

Dat is geen rustig, kabbelend bestaan. Door de Geest komt er strijd in je leven. Want het oude bestaan geeft zich niet zomaar gewonnen. Het voelt als een oude jas, die heel lekker zit. In Galaten 5 spreekt Paulus daar nadrukkelijk over. Het een botst op het ander: wat wij uit onszelf willen is niet wat de Geest wil. Onze wil moet daarom telkens omgebogen worden. Het kan soms voelen als frustrerend: telkens weer steekt het oude leven de kop op. Juist dan is het belangrijk te beseffen dat je niet terugvalt op jezelf, maar op Christus. Je wordt opgeroepen om te zijn wie je in Jezus al bent. Daarbij is de vernieuwende kracht van de Geest een onuitputtelijke motivatie. Hij neemt je mee naar de toekomst, want de vernieuwing is nog niet voltooid.

Voorschot

De Geest laat je dus niet alleen zien op Jezus, Hij laat je ook zien op wat nog komt: de volle openbaring van Gods Koninkrijk. Daarom kijken we ook vooruit, en zijn we hoopvol. De Geest is iemand die een dubbele beweging maakt: niet alleen is Hij de stuwende kracht die deze wereld verder helpt op weg naar de voltooiing, Hij is ook degene die de omgekeerde beweging maakt. Paulus omschrijft de

Geest als 'eersteling' en 'onderpand' of 'voorschot'. Daarmee komt door de Geest iets van de toekomst nu al in het hier en nu; als een 'appetizer'. De Geest doet je ook uitzien naar het volmaakte (Rom.8) en je leven daarop met vertrouwen richten.

Ook hier geldt de spanning tussen reeds en nog niet, die ook in het vorige hoofdstuk ter sprake kwam. Doordat de Geest voorschot genoemd wordt, en er hier en nu al iets van Gods heerlijkheid zichtbaar wordt, betekent dit dat het 'reeds' en het 'nog niet' elkaar niet in evenwicht houden. Het beslissende is reeds geschied en de verwachting van wat nog niet geschied is, is gefundeerd in wat reeds geschied is. Daarom valt daar het zwaarste accent op. Het einde is meer dan het begin. God maakt alles nieuw, niet alleen mensen, maar heel zijn schepping.

Hoop

De kerk is niet alleen een gemeenschap die door God is gered van de straf, niet alleen een gemeenschap die God nu aanbidt en dient, en niet alleen een gemeenschap die wordt gekenmerkt door een gelijkenis met Jezus Christus. De gemeenschap belichaamt het leven en de goedheid van Jezus zelf, zoals deze wordt gevormd door de aanwezigheid van de Geest. Hij bewoont de goedheid van Jezus, net zoals zijn goedheid hem bewoont. Daarom is de kerk een plek van hoop: het is de voorbode van de nieuwe wereld die God tot stand brengt.

Je kunt je soms afvragen wat het er allemaal toe doet, wat wij doen? Er zijn zoveel plekken op deze wereld die snakken naar vernieuwing. Als ik dit schrijf is het één grote chaos in Afghanistan en op Haïti. En wat te denken van de klimaatcrisis: overstromingen op tal van plekken, met talloze slachtoffers. En al die vluchtelingen. Het houdt maar niet op. Wat kun je doen? Is wat je doet geen druppel op een gloeiende plaat? Juist dan is het belangrijk om voor ogen te houden dat God werkt aan vernieuwing. Wat je doet is daarom geen druppel op een gloeiende plaat, maar een teken van hoop, een teken dat heen wijst naar Gods nieuwe wereld.

ZOALS JEZUS



Gespreksvragen

1. Geef ruimte voor stilte en na een paar minuten, geef de mogelijkheid dat ieder kring lid kan delen wat er voor hem/haar uitsprong in de lezingen en toelichting.
2. Ervaar jij de spanning tussen het oude en nieuwe leven in je eigen bestaan? Hoe ga je daarmee om? Wat helpt je daarbij?
3. De Geest wil ons vernieuwen zodat we meer op het karakter van Jezus gaan lijken. Als je terugkijkt zie kun jij bij jezelf groei zien in wijsheid, geduld, zachtmoedigheid, ontferming?
4. Sommige christenen ervaren dat ze 'zoveel moeten' van God, het geloof, de kerk. Het is wellicht behulpzamer om te spreken over 'uitnodigingen' die God doet. Jezus dwingt niet de discipelen hem te volgen, maar nodigt ze uit. Bespreek met elkaar het verschil.
5. De Geest doet je uitzien naar Gods Koninkrijk. Ervaar jij dat ook zo?
6. C.S. Lewis zegt ergens: De kerk bestaat voor niets anders dan mensen naar Christus te leiden en kleine 'Christussen' van ze te maken. Als ze dat niet doet, dan zijn alle kathedralen, predikanten, zendingsactiviteiten en preken, zelfs de bijbel zelf tijdsverspilling. God is mens geworden voor geen andere reden. Bespreek met elkaar of wij als kerk vormgeven aan wat Lewis zegt over de kerk? Wat zou er beter kunnen?

Bidden & danken

- Dank God voor de Heilige Geest die bezig is ons leven te vernieuwen.
- Bidt dat de kerk zijn roeping om mensen toe te rusten Jezus zichtbaar te maken in hun leven niet uit het oog verliest.
- Wees stil, stel je open voor de Heilige Geest en vraag Hem waar de uitnodiging voor jou ligt? Meer geduld, meer compassie, meer geduld, meer liefde?

Praktijk

- ♦ Gods geest woont in Gods kinderen. Probeer deze week bewust te luisteren naar de innerlijke stem van de Geest. Hoe? Neem een moment van rust en afzondering. Wordt stil en stel je open voor de Heilige Geest. Dank God voor zijn aanwezigheid in jouw leven en voor dit moment van 'contact'. Wees stil. Misschien krijg je een ingeving iemand te bellen. Misschien krijg je een indruk in een gesprek dat je iets niet zo positiefs over een ander zegt (zonder dat hij of zij erbij is). Misschien wijst Hij je op de schoonheid van Gods schepping. Doe er wat mee.

Maar de Here was niet in de wind. Na deze wind kwam er een aardbeving, maar de Here was ook niet in de aardbeving. Op de aardbeving volgde een vuur, maar de Here was ook niet in het vuur. En na het vuur kwam het suizen van een zachte stilte.

*En het gebeurde dat toen Elia dat hoorde, dat zijn aangezicht met zijn mantel omwikkelde, naar buiten ging en in de ingang van de grot bleef staan. En zie, een stem kwam tot hem, die zei:
Wat doet u hier Elia?
(1 Kon. 19:11-13)*